

Sygn. akt I CZ 30/06

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
przeciwko M.B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 czerwca 2006 r.,

zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 14 lutego 2006 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uznając, że nie uzupełniła ona prawidłowo braków formalnych przez wykazanie, że osoba, która udzieliła pełnomocnictwa, była w dacie jego podpisania umocowana do reprezentacji powódki, jak również z powodu nie uiszczenia wpisu od apelacji.

W zażaleniu powódka wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sąd Apelacyjny uznał, że złożony do akt sprawy odpis aktu powołania A.B. na stanowisko Prezesa powodowej Agencji poświadczony za zgodność przez Naczelnika Departamentu Kadr Wydziału Spraw Osobowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest niezgodny z dyspozycją art. 89 § 1 k.p.c., zgodnie z którym tylko adwokat, radca prawny, a także rzecznik patentowy mogą sami uwierzytelnić odpisy udzielonego im pełnomocnictwa.

Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska Sądu Apelacyjnego. W sytuacji, gdy stroną w postępowaniu jest osoba prawna, właściwą formą wykazania jest niewątpliwie odpis z rejestru, wydawanego na podstawie ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym - jedn. tekst: Dz. U. z 2001 r., Nr 17, poz. 209 ze zm. (por. uchwała SN z 30 marca 2006 r., III CZP 14/06, LEX nr 175132). Powodowa Agencja nie podlega jednak wpisowi w Krajowym Rejestrze Sądowym. Zgodnie z art. 5 ustawy z 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 1994 r., Nr 1, poz. 2) organem Agencji jest Prezes powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Organ ten kieruje Agencją i reprezentuje ją na zewnątrz.

Strona ma obowiązek dołączyć dokument pełnomocnictwa zaopatrzonego w podpis mocodawcy, przy czym dopuszczalne jest posłużenie się wierzytelnym odpisem dokumentu pełnomocnictwa. Do akt sprawy została złożona kserokopia dokumentu powołującego A.B. na Prezesa powodowej Agencji. Dokument ten

został uwierzytelniony przez Z.N., pełniącego funkcję Naczelnika Departamentu Kadr Wydziału Spraw Osobowych Agencji. Zgodnie z zakresem obowiązków tego pracownika, do jego uprawnień należy upoważnienie do potwierdzania zgodności odpisów i fotokopii z oryginałami dokumentów pracowników składanych do akt osobowych oraz własnoręczności podpisów pracowników (karta 259).

Wobec powyższego należy uznać upoważnienie za uwiarygodnione przez kompetentnego pracownika. Nie budzi wątpliwości, że A.B. był prawidłowo powołany i pełnił funkcję ustawowego organu Agencji. Z powyższego wynika, że umocowanie dla adw. Z.Ś., który sporządził apelację, a któremu pełnomocnictwa udzielił A.B., zostało wykazane.

Na wezwanie do opłacenia wpisu od apelacji w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia apelacji, powodowa Agencja złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd drugiej instancji uznał, iż pisma tego nie można potraktować jako wniosek złożony w trybie art. 113 k.p.c., bowiem z jego treści wynika, że pismo to jest wyłącznie polemiką z zarządzeniem wzywającym do uiszczenia wpisu. Zdaniem pełnomocnika powódki, korzystała ona z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych w oparciu o art. 8 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 24 poz. 110 ze zm.). Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny, iż apelacja powinna zostać opłacona. Zwolnieniu od obowiązku uiszczania opłat sądowych podlega Skarb Państwa oraz instytucje państwowe, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej. Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie podziela stanowiska wyrażonego w wyroku z dnia 2 grudnia 2004 r. V CK 308/04, nie publ., w którym uznano, iż działalność Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 118 k.c. Uznać należy, iż działalność prowadzona przez Agencję ma charakter działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 7 ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi ona samodzielną gospodarkę finansową. Jej przychodami obok środków budżetowych określonych corocznie w ustawie budżetowej i środków uzyskanych w ramach bezzwrotnej i kredytowej pomocy zagranicznej są również odsetki od lokat bankowych oraz inne wpływy. Powyższe prowadzi do wniosku, że

działalność ta jest podporządkowana regułom działalności rynkowej, jak również nie opiera się wyłącznie na dotacjach budżetowych.

Zauważyć jednak trzeba, że skoro strona powodowa złożyła wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych, to miała prawo oczekiwać, że zostanie on rozpoznany, niezależnie od rodzaju argumentów przytoczonych celem poparcia swego stanowiska. Po negatywnym rozpoznaniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, sąd powinien ponownie wezwać stronę powodową do uiszczenia należnego wpisu. Zgłoszenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zobowiązuje sąd w razie odmownego załatwienia tego wniosku, do wezwania o uiszczenie opłaty na zasadach ogólnych (por. uchwała SN z 26 lutego 1976, III CZP 11/76, OSNP 1976, Nr 7-8, poz. 162, postanowienie z 21 grudnia 2004 r., I CZ 162/04, niepubl.).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 398¹⁵ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).